

Za doly a za hory

Zdálo se mi to celé jako rychlé problesknutí. Jednoduše „blik“, taková nepatrná mžítka před očima, u které nevím, zda to bylo skutečné, či nikoli. Sen těsně před probuzením, běžící na pozadí víček, ze kterého si odnášíte spíše pocity než přesné obrazy příběhu. Anebo ještě lépe, jak rychlovlak šinkanzen projíždějící v děsivé rychlosti stanicí, na jehož lesknoucích se bocích se odráží rádoby hýbající se svět za vámi. Vlak zmizí, vy se otočíte, ale tam vše stojí pevné a statické. Co to bylo? Mozkové závity pátrají po vysvětlení. Byl to klam, nebo něco tak rychlého, že jsem ani nestačil zareagovat, natož si případně vychutnat tu prchavou chvíli?

Tak s těmito pocity se momentálně peru. Obzvláště když prsty narážejí na klávesnici při snaze zaznamenat vnitřní rozpolcenost a každou chvíli zmáčknou písmenko vedle. Nebo spíš dvě najednou. Není se čemu divit, mířím opět ke Gé jedna a jsem znova na Karákóram Highway, na jeho pekelných zákrutách, výmolech a hrbech, které dokážou katapultovat i desítky centimetrů nad sedačku. Nejspíš to pákistánští inženýři vyprojektovali úmyslně, pro vylepšení zážitku z jízdy, takzvaně „pohled z nadsoků do údolí“, aby dotyčný lépe viděl svíjející se meandr řeky Indus hluboko pod koly a o nic nebyl ochuzen. Tím je udržován i stálý přehled o situaci s neoddelitelnou jistotou, že pokud bradatý pilot zatočí volantíkem blbě, tak nás místo jízdy čeká let dolů s celou sérií kotrmelců.

Nicméně vraťme se k úplnému počátku, kdy příběh této expedice začíná dělat své první veletoce. Vše začalo v roce 2007. Tehdy jsem poprvé na vlastní oči spatřil Krásnou horu. No fakt, skutečně „Krásnou“, a to nepodsouvám nic z osobních pocitů, jelikož tak zní volný překlad z místního nářečí baltí. Já bych ji tituloval zcela jinak. Nejjemnější obdoba by zněla Ta mrška jedna. A klidně bych volil název i o řád horší, ale dobré mravy velí zůstat u lechtivého výrazu.

Ať tak či onak, vyrostla za těch bezmála milion let do vskutku elegantních tvarů. A jestli lze neživoucím krásám přiřknout lidské vlastnosti, tak mě napadá ještě spanilost, dominance a tajemnost. Také je na místě doplnit trochu místopisu čili kam za Krásnou horou musíme vyrazit, jelikož známe přísloví, že se hora za Mohamedem nikdy nevydá. Stále nejsnazší je použít ocelových křídel a přistát v Islámábádu, hlavním městě islámského státu Pákistán. Pak buď opětovně vrtulí hůůů, nebo pěkně suchozemsky, jízdou džípem po divoké Karákóram „Highway“. Ta věrně jak sestra pronásleduje meandry bouřlivých vod řeky Indus, zařízle do strmých úbočí tří pohoří – západního Himálaje, východního Hindúkuše a Karákóramu. Při pohledu z letadla připomíná tenoukou tkaničku svíjející se jak nabodnutý had.

Zleva Papuchalk, já a Hook

Posledním bodem, kam se dojde postrkem, je Ascole. Odsud již sedm dní pěšky. Domovem Krásné hory je severovýchodní Karákóram v provincii Baltistán. Je to docela výbušné místo, jelikož se jedná o hraniční kopec s Čínou a dlouhý hřeben bočních vrcholů spadá až do žhavého Kašmíru. Čili místa, kde probíhá již několik desetiletí vojenská přetahovaná o hranici s Indíí.

Na začátku mé kroky ještě nesměřovaly k ní, ale snažil jsem se o prvovýstup západní stěnou na její sestřenku Gašerbrum III. Ale už tehdy se Gé jedna stala láskou na první pohled.

Získat ji byl projekt, jež započala legendární himálajská dvojice J. Kukuczka a W. Kurtyka (z Polska) před více než třiceti lety. Ti ovšem kýženeho prolezení centrální stěny nedosáhli.

Navázal jsem na jejich myšlenku a poprvé začal pronásledovat tuto jihozápadní stěnu v roce 2009. K nástupu jsem si vybral levý ledový kuloár v centrální stěně. Sice skýtal

nebezpečí pádu séraků a lavin v případě sněžení, ale také nejrychlejší nástup do hlavní stěny. Jedinou nezodpovězenou otázkou zůstával nejasný přelez z kuloáru do sedla přes skalní sifon v 7 400 metrech, ústící na sněhové plato pod vrcholovou hlavou. Tento první klíč stěny jsme ale společně s parťákem Zdeňkem Hrubým po druhém bivaku a přeizením nepříjemných mixů nakonec vyřešili. Následující den ráno jsme pokračovali dál, až do 7 500 metrů pod skalní bariéru. Z těchto míst jsme se však bohužel museli za více než dramatických podmínek vracet...

„Hned první pokus před lety se Zdeňkem Hrubým si nic nezadal s hollywoodským krvákem. Při dolezení přes první skalní bariéru do 7 400 metrů začaly hned v bivaku Zdeňkovy zdravotní problémy. Nikdo z nás netušil, že vygradují v prasknutí

žaludečních vředů a masivní krvácení. Vůbec netuším, jakým zázrakem jsme tenkrát hrozivě vyhlížejícímu finále utekli. Parták s obrovskými bolestmi, při kterých zvracel, slaňoval nejprve přes dvousetmetrový skalní práh, kde jsem připravoval místa ke slaňování. V ledovém kuloáru pak musel vždy sjet na délku lana, zavrtat šrouby a čekat, než jsem k němu dolezl. Tak to šlo bezmála dalších sedmnáct set metrů s jedním bivakem v sérakové jeskyni, než jsme se znovu dotkli ledovce. Následný útrpný pochod roztrhaným ledovcem zakončil transport helikoptérou z base campu do nemocnice ve Skardu. Nebezpečí bylo zažehnáno. Byl jsem bez partáka a do odchodu zpět ještě zbýval čas. Tak jsem ho využil a vystartoval klasickou cestou na úplně opuštěnou horu. Po čtyřech dnech jsem se vrátil do základního tábora i s vrcholem Gašerbrumu. Tenkrát jsem stál poprvé na vrcholu v 8 080 metrech a díval se na osiřelý Karákóram.“

Neúspěšné pokusy se následně hromadily jak perly na provázku. Při dalším ataku Gé jedničky zahynul i můj parťák Zdeněk Hrubý, který se z více než kilometrové výšky zřítíl kuloárem dolů. Spadl s veškerým materiálem včetně lana. Takže slézání nazpět byla loterie s mým bytím nebo odchodem na onen svět za Zdeňkem.

„Stalo se to nečekaně, jak blesk z čistého nebe. Jen lehké vykřiknutí a zas ticho. Hledím pod sebe v němém úžasu, vidím, jak Zdeňkovo tělo nabírá rychlost a mizí ledovou strání. Jeden náraz o skálu, pak druhý v ledovém korytu a už letěla jen hadrová panenka, bez kostí a života. Je zajímavé, jak realistická úvaha mi proběhla okamžitě hlavou – Zdeněk je mrtvý a co já? Nenechal jsem šoku ani vteřinu a začal se soustředit na svou situaci. Visím na zavrtaném šroubu a vedle je druhý s klinkající pootevřenou karabinou. V ní mělo být lano, po kterém měl Zdeněk slaňovat. Jenže tam nebylo. A ani můj kamarád. Jak se vše seběhlo, nebylo vůbec důležité, jediné relevantní zůstávalo, co se sebou. Druhé lano jsem neměl a vše na jištění měl ten druhý. Ovšem ten už ležel v gravitační tečně víc než kilometr pode mnou. Nezbyvalo než slézt v jeho směru a nepřidat ten den na futro další křížek. Není na co čekat, slunce se za chvíli přetočí do stěny a začnou lítat vrčící šutry. Po hodinách slézání ledovým žlabem od sklonu sedmdesáti stupňů po mírnější padesátistupňový stojím vedle rozbité lidské schránky, která ještě ráno patřila k oporám mého života.“

Pak přišel rok 2015 s Tomášem Petrečkem. Dosáhli jsme výšky 7 400 m a nezbylo nám nic jiného, než ze stěny opět zdrhnout. Počasí začalo být víc než špatné a my jsme kličkovali mezi lavinami zpět do údolí.

„Lezeme při čelovkách nocí v třesuté zimě, abychom minimalizovali nebezpečí téměř dvoukilometrového kuloáru. Za jeden den se prolézt nedá, jelikož start je v 5 700 metrech a končí těžkým průlezem v 7 400 metrech. Ta peprná skalní pasáž má dobrých dvě stě metrů, což je první zatěžkávací klíč výstupu. Nezbyvá tudíž než přespat v sérakové jeskyni přilepeného vysutého ledovce, který se nachází přibližně uprostřed sedmdesátistupňového kuloáru a je vidět dalekohledem už z base campu. Nazývám ji Žraločí tlama, o které nikdy nevíte, kdy sklapne. Věděl jsem o ní z předchozích pokusů. Ovšem každý rok se mění a nikdo z nás nevěděl, v jakém rozpoložení ji najdeme,

Téměř osmitisícový Gašerbrum IV. je dominantou závěru ledovce Baltoro